

Смт

**Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ**

Кафедра економіки та обліку

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Облік у зарубіжних країнах

повна назва навчальної дисципліни

для підготовки
студентів
освітнього ступеня

бакалавр

року набору

2016

молодший бакалавр, бакалавр
чи магістр

галузі знань

07 Управління та адміністрування

шифр і назва галузі знань

спеціальності

071 Облік і оподаткування

шифр і найменування спеціальності

освітня програма /
спеціалізація

Облік і оподаткування

назва освітньої програми / спеціалізації

статус дисципліни

вибіркова

обов'язкова чи вибіркова

Харків, 2019 рік

Розробник:

Мельничук Марина Олексіївна,
старший викладач кафедри економіки та
обліку

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

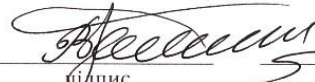
М. О. Мельничук
ініціали та прізвище

Керівник (гарант)
освітньої програми

Ганін Віктор Іванович,
професор кафедри міжнародних
економічних відносин та фінансів,
кандидат економічних наук, професор

прізвище, ім'я, по батькові повністю, посада повністю,
науковий ступінь, вчене звання повністю

20.09.2019 р.

підпис

В. І. Ганін
ініціали та прізвище

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та обліку

назва кафедри

протокол від 20.09.2019 р. № 2

Зав. кафедри

підпис

Л. В. Гриневич
ініціали та прізвище

Програму розглянуто та затверджено на засіданні методичної комісії
інституту, протокол від 20.09.2019 р. № 3.

Голова методичної комісії

підпис

Р. А. Чемчикаленко
ініціали та прізвище

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» розроблена відповідно до освітньої програми підготовки бакалаврів спеціальності 071 Облік і оподаткування галузі знань 07 Управління та адміністрування.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування системи знань та фахових компетентностей з обліку в зарубіжних країнах, а також особливостей організації бухгалтерського обліку в облікових системах різних країн.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є активи, капітал і зобов'язання підприємства в різних країнах.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік» та є основою для подальшого засвоєння навчальних дисциплін, таких як «Статистика підприємства», «Аналіз господарської діяльності».

Мова викладання – українська.

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, бути критичним та самокритичним;

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК 3. Здатність працювати в команді;

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК 8. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 10. Навички використання сучасних інформаційних систем і комунікаційних технологій;

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

фахових компетентностей:

ФК 2. Використовувати математичний інструментарій для дослідження соціально-економічних процесів, розв'язання прикладних завдань в сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування;

ФК 3. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення;

ФК 4. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання;

ФК 6. Здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій.

ФК 11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліковоаналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств;

ПРН 3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності;

ПРН 5. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств;

ПРН 6. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності;

ПРН 7. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та враховувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємствах;

ПРН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування;

ПРН 13. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння їх ринкового позиціонування;

ПРН 15. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження соціально-економічних явищ і господарських процесів на підприємстві;

ПРН 16. Володіти та застосовувати знання державної та іноземної мови для формування ділових паперів і спілкування у професійній діяльності.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку

Основні принципи обліку та складання звітності. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку. Британо-американська система обліку. Континентальна система обліку.

Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація

Склад, призначення, принципи складання фінансової звітності. Порядок надання звітності користувачам. Примітки до фінансової звітності. Структура та порядок складання Балансу. Структура Звіту про прибутки та збитки. Звіт про рух грошових коштів. Методика складання Звіту про рух грошових коштів.

Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами

Облік грошових коштів у касі підприємства. Облік грошових коштів на рахунках у банку. Сутність та класифікація дебіторської заборгованості. Облік заборгованості з покупцями. Облік знижок. Облік сумнівної та безнадійної дебіторської заборгованості. Облік векселів до одержання.

Тема 4. Облік товарно-матеріальних запасів

Оцінка ТМЗ під час їх надходження та вибуття. Облік ТМЗ за періодичною системою. Облік ТМЗ за постійною системою. Методи оцінки ТМЗ під час їх вибуття.

Тема 5. Облік довгострокових активів

Методика оцінки основних засобів під час їх надходження. Облік руху основних засобів. Методи нарахування амортизації та її облік. Облік руху нематеріальних активів. Особливості нарахування та обліку амортизації нематеріальних активів.

Тема 6. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність

Сутність МСБО 22 «Об'єднання підприємств», МСБО 27 «Консолідовані фінансові звіти та облік інвестицій у дочірні підприємства», МСБО 28 «Облік інвестицій в асоційовані підприємства». Порядок проведення консолідації в різних країнах світу. Методи обліку довгострокових інвестицій.

Тема 7. Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань

Підходи щодо обліку короткострокових зобов'язань. Облік розрахунків з постачальниками. Облік розрахунків з працівниками. Облік за облігаціями. Облік податку на прибуток. Класифікація й оцінка довгострокових зобов'язань. Методичні аспекти відображення в обліку

довгострокових зобов'язань. Облік лізингових операцій. Облік довгострокових векселів виданих. Облік банківських кредитів. МСБО 23 «Витрат на позики».

Тема 8. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях

Облік формування статутного капіталу. Облік змін у статутному капіталі. Облік дивідендів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку.													16	2					15					
Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація.													16						15					
Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами.													17	2		2		15						
Тема 4. Облік товарно-матеріальних запасів.													17						15					
Тема 5. Облік довгострокових активів.													18			2		17						
Тема 6. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.													17					16						
Тема 7. Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань.													17			2		16						
Тема 8. Облік власного капіталу і розподілу													17					16						

Теми дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма											заочна форма												
	повна					скорочена					повна					скорочена								
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
прибутку в товариствах та корпораціях.																								
Усього годин / кредитів ECTS												135/4,5	4		6		125							

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2018/2019		2019/2020		2020/2021		2021/2022	
		Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна	Осінь	Весна
Денна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття		4						
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття		4	2					
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів		93	32					
	Усього годин		101	34					
Заочна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота (проект)								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Теми дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку.	Загальноприйняті принципи і системи обліку.			2	
Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація.	Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація.				
Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами.	Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами.			2	
Тема 4. Облік товарно-матеріальних запасів.	Облік товарно-матеріальних запасів.				
Тема 5. Облік довгострокових активів.	Облік довгострокових активів.				
Тема 6. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.	Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.				
Тема 7. Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань.	Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань.				
Тема 8. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях.	Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях.				
Усього				4	

Лекційний матеріал доступний на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3586>.

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом

5.3. Теми практичних занять

Теми дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку.	Загальноприйняті принципи і системи обліку.				
Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація.	Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація.				
Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами.	Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами.			2	
Тема 4. Облік товарно-матеріальних запасів.	Облік товарно-матеріальних запасів.				
Тема 5. Облік довгострокових активів.	Облік довгострокових активів.			2	
Тема 6. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.	Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.				
Тема 7. Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань.	Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань.			2	
Тема 8. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях.	Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях.				
Усього				6	

Завдання до практичних занять наведено на Порталі навчальних ресурсів інституту: <https://edu.htei.kh.ua/course/view.php?id=3586>.

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з опрацювання та вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять рекомендованої літератури.
4. Підготовка до семінарських занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним слухачем особистих знань, запитання для самоконтролю, вирішення задач.

Питання навчальної дисципліни, які пропонуються для самостійного вивчення за темами:

Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку.

1. Основні міжнародні принципи бухгалтерського обліку та їх характеристика.
2. Класифікація облікових систем в міжнародній практиці.
3. Характеристика автономної й інтегрованої систем обліку.
4. Особливості Плану рахунків в країнах Європи.
5. Організації, що займаються розробкою міжнародних стандартів обліку.
6. Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку.
7. Структура МСБО та МСФЗ.
8. Якісні характеристики бухгалтерської інформації різних країн.
9. Особливості застосовування міжнародних стандартів в розвинених країнах світу.

Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація.

1. Мета та шляхи гармонізації фінансової звітності.
2. Склад фінансової звітності.
3. Загальні вимоги до подання інформації у фінансових звітах.
4. Принципи і порядок оцінки статей балансу.
5. Призначення та елементи Звіту про прибутки та збитки.
6. Структура Звіту про рух грошових коштів.
7. Подання та розкриття інформації про рух грошових коштів.
8. Методика складання Звіту про рух грошових коштів.
9. Підходи до розкриття змін у власному капіталі згідно МСБО.

10. Складання і узгодження Звіту про зміни у власному капіталі.
11. Склад та подання приміток до фінансових звітів.
12. Дати балансу і звітний період.
13. Події після дати балансу.
14. Підходи до виправлення суттєвих помилок у звітах.

Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами.

1. Класифікація грошових коштів підприємства.
2. Особливості відображення грошових коштів в балансі та в інших формах звітності.
3. Методика обліку операцій по касі.
4. Методика обліку та документальне оформлення операцій на банківських рахунках.
5. Суть банківського звіту та порядок відображення результатів.
1. Визначення та склад дебіторської заборгованості.
2. Оцінка дебіторської заборгованості.
3. Облік знижок.
4. Облік рахунків до одержання.
5. Методи визначення й оцінки сумнівної (безнадійної) заборгованості.
6. Особливості створення резерву для сумнівних боргів та списання безнадійної заборгованості.

7. Відображення безнадійної заборгованості у фінансовій звітності.

8. Особливості обліку операцій по вексям отриманим.

Тема 4. Облік товарно-матеріальних запасів.

1. Класифікація товарно-матеріальних запасів.
2. Сутність системи періодичного обліку запасів.
3. Сутність системи постійного обліку запасів.
4. Підходи до визначення собівартості запасів.
5. Методи оцінки товарно-матеріальних запасів під час їх надходження та вибуття.
6. Облік руху запасів.
7. Визначення впливу методів оцінки під час їх вибуття на фінансовий результат.
8. Відображення в обліку результатів інвентаризації.

Тема 5. Облік довгострокових активів.

1. Класифікація довгострокових активів.
2. Методика оцінки основних засобів під час їх надходження.
3. Облік надходження основних засобів.
4. Особливості обліку вибуття основних засобів.
5. Характеристика МСБО 4 «Облік амортизації» та МСБО 16 «Основні засоби».
6. Методи нарахування амортизації та облік зносу.
7. Облік переоцінки необоротних активів.
8. Облік руху нематеріальних активів.

Тема 6. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність.

1. Ознайомлення з МСБО 22 «Об'єднання підприємств», МСБО 27 «Консолідовані фінансові звіти та облік інвестицій у дочірні підприємства», МСБО 28 «Облік інвестицій в асоційовані підприємства».

2. Порядок проведення консолідації в різних країнах світу.

3. Методи обліку довгострокових інвестицій.

Тема 7. Облік короткострокових зобов'язань та довгострокових зобов'язань.

1. Характеристика короткострокових зобов'язань.

2. Підходи щодо обліку короткострокових зобов'язань.

3. Облік розрахунків з постачальниками.

4. Облік розрахунків з працівниками. Принципи МСБО 19 «Виплати працівникам».

5. Облік за облігаціями.

6. Облік податку на прибуток.

7. Класифікація й оцінка довгострокових зобов'язань.

8. Методичні аспекти відображення в обліку довгострокових зобов'язань.

9. Облік лізингових операцій.

10. Облік довгострокових векселів виданих.

11. Облік банківських кредитів. МСБО 23 «Витрат на позики».

Тема 8. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в товариствах та корпораціях.

1. Розкриття інформації про власний капітал у балансах зарубіжних країн.

2. Структура капіталу товариства в різних країнах.

3. Облік змін капіталу товариства.

4. Облік випуску та реалізації акцій.

5. Облік вилученого капіталу.

6. Методи розподілу прибутків (збитків) між партнерами товариства.

7. Методика обліку конвертації привілейованих акцій у прості.

8. Порядок нарахування та облік податку на прибуток корпорацій.

9. Дивідендна політика та облік дивідендів у різних країнах світу.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Не передбачено навчальним планом

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 36)			Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за видами активності			
		вид 1	вид 2		
2019/2020	60	50	10	40	100

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Самостійне опрацювання завдань відповідно до тем дисципліни.
2. Відвідування аудиторних занять.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: не передбачено навчальним планом.
- для студентів заочної форми навчання: оцінювання роботи на практичних заняттях, поточне тестування в системі дистанційного навчання інституту, оцінювання відвідування аудиторних занять, виконання аудиторної контрольної роботи.

Умовою допуску до підсумкового контролю є: виконання програми дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» (відпрацювання всіх практичних занять) і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 36 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: не передбачено навчальним планом.
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамен.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується

наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела інформації

1. Оніщенко В. О. Облік у зарубіжних країнах : підручник / В. О. Оніщенко, М. І. Бондар, В. В. Дубовая. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 570 с.
2. Верига Ю. А. Облік у зарубіжних країнах : підручник / Ю. А. Верига, М. І. Бондар, С. І. Мельник, Н. В. Хоменко. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 216 с.

10.2. Додаткові джерела інформації

3. Лучко М. Р. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах : навчальний посібник / М. Р. Лучко, І. Д. Бенько. – Тернопіль : Тернопільський національний економічний університет, 2016. – 369 с.